

KINH NGHIỆM PHÁT TRIỂN THỊ TRƯỜNG BẢO HIỂM VI MÔ Ở ẤN ĐỘ VÀ BÀI HỌC CHO VIỆT NAM

Ngày nhận: 15/7/2013
Ngày nhận lại: 19/7/2013
Ngày duyệt đăng: 22/7/2013
Mã số: 8-13-CD-89

Trần Nguyên Sa
Trường ĐH Ngân hàng TP.HCM

Tóm tắt: Bài viết giới thiệu một cách khái quát về bảo hiểm vi mô (BHVM) và kinh nghiệm trong việc phát triển BHVM tại Ấn Độ - đất nước đi đầu trong việc tích cực đổi mới và đẩy mạnh việc tiếp cận BHVM đối với người có thu nhập thấp trong xã hội. Bài viết chỉ ra những điểm nổi bật trong chính sách, quy định của Chính phủ Ấn Độ liên quan đến: (i) Trách nhiệm của các doanh nghiệp bảo hiểm đối với khu vực nông thôn và xã hội; (ii) Cơ sở pháp lý cho hoạt động của các đại lý BHVM; (iii) Quy chuẩn đối với sản phẩm BHVM cũng như sự hỗ trợ về tài chính thông qua các chương trình trợ cấp của Chính phủ trong việc tạo điều kiện, thúc đẩy sự phát triển của BHVM. Từ đó, rút ra một số bài học đối với Việt Nam trong việc tạo nền tảng, cơ sở pháp lý cho sự phát triển của BHVM.

Từ khóa: Bảo hiểm vi mô, kinh nghiệm bảo hiểm vi mô Ấn Độ.

Dẫn nhập

BHVM là một công cụ góp phần tăng trưởng và phát triển kinh tế bằng cách cung cấp với một quy mô nhỏ, chính sách phí bảo hiểm thấp đối với tầng lớp người dân có thu nhập thấp nhất trong xã hội ở các nước đang phát triển (Siegel và các tác giả, 2010). Ý tưởng ẩn đằng sau các chương trình BHVM là bằng việc giảm các khoản tiền mà đối tượng này có thể phải chi tiêu cho việc thay thế nguồn vốn bị mất mát, từ đó thu nhập khả dụng có thể tăng lên và kinh tế tăng trưởng, phát triển (Morduch, 2006). Không giống như tín dụng vi mô, BHVM khó tiếp cận đến người nghèo hơn, xuất phát từ sự thiếu hiểu biết về cách thức hoạt động của bảo hiểm; sự thận trọng, dè dặt trong việc chi tiêu; sản phẩm được thiết kế không phù hợp, thiếu kiến thức quản lý rủi ro đối với nhà cung cấp và đặc biệt là thiếu cơ sở pháp lý, nền tảng để thúc đẩy việc phát triển loại hình dịch vụ tài chính này (Srijanani, 2013).

Tại Ấn Độ, tầng lớp trung lưu phát triển nhanh chóng nhưng 70% dân số vẫn còn ở nông thôn, thường rất nghèo, tỷ lệ tử vong cao và mắc nhiều bệnh tật do sức khỏe kém, dịch vụ y tế và tỷ lệ biết chữ rất thấp. Tất cả những căn bệnh nghiêm trọng, tai nạn, thảm họa thiên nhiên đều đe dọa sự tồn tại của người nghèo và thường làm cho tình trạng nghèo trở nên trầm trọng hơn. Điều này làm phát sinh nhu cầu cần có BHVM (Srijanani, 2013). Cùng với sự tự do của nền kinh tế và các lĩnh vực bảo hiểm, BHVM đã có những cơ hội mới để tiếp cận đến với đa số người nghèo. Ấn Độ là đất nước đi đầu trong việc phát triển BHVM bằng cách quản lý một cách hiệu quả sự kết hợp giữa tài chính của các doanh nghiệp bảo hiểm trong thị trường và mở rộng sự bảo trợ xã hội cho người lao động trong khu vực kinh tế phi chính thức thông qua những quy định phù hợp và có tính xã hội. Do đó, kinh nghiệm BHVM ở Ấn Độ là bài học có giá trị đối với Việt Nam và các nước khác trên thế giới, đặc biệt là đối với việc đưa ra các quy